

Ülevaade projektist „Tarbijakäitumise uuring 2009“ tulemustest

Tarbijakäitumine – KASUTATUD PATAREIDEGA ÜMBERKÄIMINE JA TEADLIKKUS

Tallinn

Jaauar 2009

SISUKORD

Sissejuhatus.....	3
1. METOODIKA KIRJELDUS.....	4
1.1 Valim ja küsitlus.....	4
1.2 Vastanute arv.....	4
1.3 Teostajad.....	5
2. Andmete analüüs.....	5
2.1 Kategooria 1- Lahuskogumine.....	5
2.2 Kategooria 2 – Teke.....	7
2.3 Kategooria 3 – Keskkond.....	8
2.4 Kategooria 4 – Informatsioon.....	8

LISAD

Sissejuhatus

Tallinna Tehnikakõrgkooli tudengid viisid koostöös MTÜ-ga EES-Ringlus läbi ajavahemikul 18.12.2008 – 10.01.2009 tarbijate käitumise uuringu seoses kasutuselt kõrvaldatud patareidega ümberkäimisel. Küsimustele vastas 1742 Eesti elanikku, kes valiti välja juhuvaliku teel kaupluste küllastajate hulgast.

Küsitluse eesmärgiks oli luua võrdluslik baas tulevikuks.

Küsimustiku koostamisel lähtuti 4 kategooriast:

- Lahuskogumine.
- Teke.
- Keskkond.
- Informatsioon.

Uuringu ankeet on ära toodud lisades.

1. METOODIKA KIRJELDUS

1.1 Valim ja küsitlus

Uuringu üldkogumi moodustavad kaupluste külastajad. Selline valik sai tehtud, kuna valitud kauplused paiknevad kõigis suuremates Eesti linnades ning nende külastatavus on piisavalt suur küsitluse läbiviimiseks. Küsitluse tulemusel küsitleti 1742 inimest. Igale konkreetsele küsimusele vastanute arv on märgitud tabelites N=.

Valimi moodustamisel lähtuti kahest osast: a) et küsitluse käigus saaksime tulemused erinevatest Eesti linnadest ja b) küsitletavate arv järgib linnade elanike osatähtsust suhtes teiste valimi linnadega. Küsitlused viidi läbi Tallinnas, Pärnus, Tartus, Kuressaares ja Jõhvis.

Uuringu läbiviimiseks kasutati intervjuu vormi.

Küsitlusperiood : 29.12.2008 – 06.01.2009

1.2 Vastanute arv Eesti linnade lõikes.

Allolev tabel annab ülevaate vastanute arvust linnade lõikes.

N=1742	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku Eesti
Vastanute arv	1172	119	328	59	64	1742

1.3 Teostajad

Uuringu etappides osalesid:

Tellijapoolne kontaktisik:	Margus Vetsa, MTÜ EES-Ringlus
Andmetöötlus ja aruanne:	Hans Talgre, MTÜ EES-Ringlus
Valim ja andmebaasi koostamine:	Hans Talgre, MTÜ EES-Ringlus
Küsitluse juhtimine:	Fred Zeppen, Tallinna Tehnikakõrgkool tundeng 3 kursus

2. Andmete/tulemuste analüüs.

2.1 Kategooria 1 – Lahuskogumine.

Kas teadsite, et patareide müügikohtas saab tasuta ära anda kasutatud patareisid?						
N=1742	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	62%	75%	79%	64%	56%	66%
Ei	38%	25%	21%	36%	44%	34%

Uuringu tulemustest selgub, et 66% kõigist vastanutest on teadlikud, et patareide müügikohta saab tasuta ära anda kasutatud patareisid ja 34% ei ole teadlikud sellisest võimalusest. Suurem on teadlikkus Pärnus ja Tartus, kus olid teadlikud sellisest võimalusest vastavalt 75% ja 79% vastanutest. Samas kõige madalam on teadlikkus Jõhvis vastanute seas, ainult 56% on teadlikud, et patareide müügikohta saab vanu patareisid ära anda.

<i>Kui JAH, siis kas olete kasutanud seda võimalust</i>						
N=1152	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	49%	70%	49%	32%	22%	52%
Ei	51%	30%	51%	68%	78%	48%

Vastanud, kes on teadlikud, et müügikohta saab tasuta ära anda kasutatud patareisid, vastasid, et nad on kasutanud seda võimalust (52%) ja 48% vastasid, et ei ole kasutanud võimalust. Võimalust mittekasutanud vastanud, mainisid aga ära, et kindlasti nad kasutaksid sellist võimalust edaspidi.

Kõige rohkem on Pärnus vastanud (70%) kasutanud võimalust ja viinud oma vanad patareid patareide müügikohta, mis on vastupidine Jõhvis vastanutega, kus ei ole kasutanud võimalust 78% vastanutest.

<u>Kui EI, siis kas kasutaksite seda võimalust ?</u>						
N=590	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	67%	33%	71%	67%	64%	66%
EI	33%	67%	29%	33%	36%	34%

Vastanud, kes ei ole teadlikud, et kasutatud patareisid saab müügikohta tasuta ära anda, vastasid, et nad kasutaksid seda võimalust (66%) ja ülejäänud 34% vastasid, et nad ei kasutaks seda võimalust. Märkida tuleks aga ära, et kui Tallinnas (67%), Tartus (71%), Kuressaares (67%) ja Jõhvis (64%) vastasid vastanud, et nad kasutaksid võimalust ja viiksid oma vanad patareid patareide müügikohta, siis Pärnus on see ainult 33% vastanutest. Võrreldes linnasid omavahel, siis Pärnus ei kasutaks võimalust patareisid müügikohta viia 67% vastanutest, mis on peaaegu 2 korda suurem kui teistes linnades.

Vastanute kommentaar, miks mitte kasutada võimalust patareisid nende müügikohta viia: "kuna kauplusesse minnes on rohkem tegemist ja jälgimist lastega, kui et võtta patareid kodust kaasa".

Kas kasutatud patareisid on müügikohta teie arvates tülikas viia?						
N=1696	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	26%	22%	14%	34%	27%	24%
EI	74%	78%	86%	66%	73%	76%

76% vastanutest vastasid, et kasutatud patareisid ei ole tülikas müügikohta viia, kuid ülejäänud 24% vastasid, et see on tülikas.

Vastanute kommentaar: "kuna patareid on väikesed ja kipuvad ununema, siis neid on mugavam visata prügikasti".

Kas olete teadlikud muudest võimalustest, kuhu saab ära anda kasutatud patareisid?						
N=1722	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	55%	61%	63%	53%	13%	57%
EI	45%	39%	37%	47%	88%	43%

57% vastanutest on teadlikud muudest võimalustest, et kuhu saab ära anda kasutatud patareid ja 43% ei tea teisi võimalusi. Oluline on ära märkida, et teisi äraandmisvõimalusi ei tea 88% Jõhvis vastanutest. Viis enim nimetatud kohta vastanute seas, kuhu saab kasutatud patareid tasuta ära anda on:

1. Jäätmejaamad
2. Ohtlike jäätmete vastuvõtupunktid
3. Bensiinjaamad
4. Koolid
5. Asutused

Vastanud kommenteerisid: „üks lisavõimalusi on patareid visata prügikasti“.

2.2 Kategooria 2 – Teke.

Kas olete viimase aasta jooksul visanud patareid prügikasti?						
N=1729	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	45%	43%	35%	41%	75%	43%
EI	55%	57%	65%	59%	25%	57%

43% vastanutest tunnistasid, et on visanud patareid prügikasti ja 57% vastanuid ütlesid, et pole seda teinud.

Kui Jõhvis ei olnud 88% vastanutest teadlikud muudest võimalustest, kuhu saab patareid ära anda, siis 75% nendest tunnistasid, et on visanud ka patareid prügikasti.

Kas kasutate laetavaid- või mittelaetavaid patareid?

Kas kasutate laetavaid- või mittelaetavaid patareid?						
N=1738	Tallin	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
ainult laetavaid	18%	12%	12%	7%	8%	16%
pigem laetavaid	20%	31%	26%	36%	43%	22%
pigem mittelaetavaid	29%	42%	35%	34%	40%	31%
ainult mittelaetavaid	33%	15%	27%	24%	9%	31%

Uuringust selgub, et 31% vastanutest kasutavad ainult mittelaetavaid patareisid ja 16% ainult laetavaid patareisid

Ülejäänud 53% vastanutest kasutavad mõlemat tüüpi patareisid.
Kokkuvõtteks võib järeldada, et 2/3 vastanutest kasutavad mittelaetavaid või pigem mittelaetavaid patareisid.

2.2 Kategooria 3 - Keskkond

Kas teie arvates on kasutatud patareisid ohtlikud keskkonnale?						
N=1728	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	85%	94%	96%	88%	80%	88%
EI	15%	6%	4%	12%	20%	12%

88% vastanutest arvasid, et patareisid on keskkonnale ohtlikud.

Küsitajate kommentaar: "Vastanute näoilmeist võis aga välja lugeda, et kuna küsimuses oli sees sõna „ohtlik“, siis järelikult on patareisid ohtlikud (nt. kõik patareisid on happelised).

2.4 Kategooria 4 - Informatsioon

Kas teadsite, et patareisid saab ümbertöödelda ja materjale taaskasutada?						
N =1724	Tallinn	Pärnu	Tartu	Kuressaare	Jõhvi	Kokku vastanuid
JAH	51%	64%	68%	51%	48%	55%
EI	49%	36%	32%	49%	52%	45%

Üle poolte vastanutest (55%) vastasid, et on teadlikud, et patareisid saab ümbertöödelda ja materjale taaskasutada.

Kommentaariid: Vastanuid huvitas, et kuidas ja milliseid materjale saadakse ümbertöötlemise käigus?

